

YTTRANDE

Fi2023/00486

Regeringskansliet
Finansdepartementet

Stockholm 1 juni 2023

Remissyttrande av betänkandet av postfinansieringsutredningen (SOU 2023:4).

RPG (Riksförbundet Pensionärs Gemenskap) är en rikstäckande pensionärsorganisation med kristen värdegrund. RPG har beretts tillfälle att yttra sig över förslagen i rubricerat remissyttrande och vi lämnar följande synpunkter:

Utredningens uppdrag avser den samhällsomfattande posttjänsten som regleras i postlagen (2010:1045) och som definieras av en posttjänst som ska finnas i hela landet. I praktiken är det Postnords verksamhet med post som utgör den viktiga samhällsomfattande posttjänsten i Sverige.

Bakgrunden till utredningen är att brevmängderna har sjunkit och förväntas att fortsätta att sjunka vilket leder till att portointäkterna inte kommer att kunna finansiera tjänsten. EU:s postdirektiv anger att i medlemsstaternas skyldigheter ingår att säkerställa att den samhällsomfattande tjänsten som huvudregel garanteras minst fem arbetsdagar per vecka och innebär minst en insamling samt ett överlämnade vid varje fysisk eller juridisk persons bostad respektive lokaler. Utredningen föreslår nu att Postnord ska tillhandahålla en brevtjänst där breven delas ut inom tre arbetsdagar.

RPG anser att utredningens förslag kommer att få betydande konsekvenser för delar av landet och att vinsten som förslagen ger en kortsiktig effekt. Dessutom ifrågasätter vi om förslagen är förenliga med EU:s postdirektiv. Utredningens förslag borde därför bordläggas. Postgång är en demokratifråga och ska vara jämställd och jämlik i hela landet. Med utredningens förslag kommer delar av Sveriges befolkning att diskrimineras. RPG kan därför inte stödja utredningens förslag.

I avsnittet konsekvensanalys *saknas analys vad förslagen innebär för befolkning som av olika anledningar står utanför de digitala tjänster som utredningen anser är ett bra komplement till den försämrade servicen, "en digital substitution". Det är främst äldre och delar av befolkningen i glesbygd som inte har tillgång till digital uppkoppling.*

Internetstiftelsen anger i "Svenskarna och internet 2022" att var 5:e pensionär använder inte internet. De som använder internet minst är personer som är 83 år eller äldre. Av befolkningen födda på 20- och 30-talen använder 45 % inte internet. Det är alltså en betydande andel av Sveriges befolkning som står utanför digitala tjänster och som är beroende av en god postdistribution.

Utredningen hänvisar till digitala brevlådor och dessa kräver BankID. Internetstiftelsen anger att 6 av 10 personer födda på 20- och 30-talet inte använder mobilt BankID. 3 av 10 pensionärer i befolkningen använder inte mobilt BankID.

Utrustning i form av datorer, smartphones, plattor och bredbands abonnemang är kostsamt och många äldre pensionärer har inte råd att köpa det som krävs. Dessutom krävs nyinvestering när uppdateringar gör utrustning obrukbar.

Befolkningen i glesbygd som är beroende av att få sin dagstidning i pappersform med utdelning av Postnord, kommer att i bästa fall få tidningen var 3:e dag. Dagstidningar i papper kommer därmed att mer eller mindre att upphöra i delar av landet. Dagstidning som begrepp innebär dagsfärska nyheter.

Dessutom anger utredningen att den samhällsomfattande posttjänsten endast ska omfatta vissa delar. Utredningen föreslår att "brevdefinitionen i postlagen begränsas till att avse adresserade försändelser med kuvert eller annat omslag, som befordras genom en tjänst avsedd för skriftligt innehåll och som väger högst 2 kg samt vykort och liknande försändelser". Vilka regler som ska garantera övriga försändelser är oklart formulerat. Utredningen anser att Postnord snedvrider konkurrensen om olika pakettjänster även ska omfattas av den samhällsomfattande posttjänsten.

Utredningens förslag kommer inte att resultera i en långsiktigt hållbar finansiering av Postnords tjänster. Snarare kommer förslagen att snabba på den digitala utvecklingen i den delen av befolkningen som är digital och minska portointäkterna då fler väljer att använda digitala alternativ. **Postala brev kan komma försvinna helt** och Sverige riskerar att stå utan postgång i delar av landet som anses olönsamma. Exkluderingen av vissa grupper i samhället ökar. I kristider kan det vara avgörande att myndigheters information når hela

befolkningen på ett säkert sätt. Om den enda informationsvägen är digitalt försvinner redundansen i systemen och sårbarheten är uppenbar.

I stället anser RPG att staten måste skjuta till de medel som krävs för att säkra brevfrändelser i hela landet med nuvarande utdelning. De privata företag som konkurrerar på den svenska marknaden delar inte ut brev och paket i hela landet. Portokostnaderna har redan idag börjat nå sitt maximum och med en fri marknad torde priserna öka ytterligare i områden som anses som olönsamma.

Klyftorna i Sverige kommer med utredningens förslag att öka och samhället att polariseras än mer där stad står mot land, nord mot syd samt digitaliserade mot icke digitaliserade.

RPG motsätter sig därför förslagen i utredningen.

Stockholm 1 juni 2023

Ann-Christin Lindbom

förbundsordförande RPG